

Odkaz „starých dobrých zdrávek“ ...nejednotný názor, či nepochopení.

Vzdělávání dospělých a především zdravotníků je téma, které jsem studovala, mnoho let jej sleduji a snažím se pečlivě naslouchat všem názorům. Již před několika lety jsem upozorňovala, jako mnoho dalších lidí, kteří se touto problematikou zabývají, na to, že sesterská profese si jde svou cestou, souběžně s cestou lékaře a také na velkou odbornou i administrativní zátěž, která tuto profesi provází a do budoucna provázet bude. Na zvyšující se nároky je tedy již několik let přímo úměrně navázána náročnější příprava k povolání sestry ale i ostatních zdravotníků, které v průběhu let navíc svou rizikovou činností předběhlo i horníky.

Hlavu nám trochu zamotal vstup do Evropské unie a už tehdy jsem důrazně upozorňovala na to, jak se rozbíhá a nesprávně posuzuje hra se slovy jako je vzdělání a vzdělávání a celoživotní učení... Málo nás bylo, kteří jsme uklidňovali své kolegyně, že se pouze mění požadavky na víceleté studium a ten, kdo odmaturoval do roku 2004, tedy do roku vstupu do EU a začátku platnosti zákona 96/2004, má stejnou pozici co do vzdělání jako ten, kdo ukončí studium po roce 2004 již s titulem získaným prodlouženými léty studia na vyšší nebo vysoké škole. V našich řadách, každý si dejme ruku na srdce, se zrodilo ono nesmyslné podezření, že ten, kdo má titul, bude něco víc a všichni ostatní, kteří mají „pouze“ zdrávku, budou degradováni. V našich řadách tento omyl přetrvává a ti nejbojovnější jej dnes přetváří do výroby podivných a zcela nesmyslných experimentů typu 4+1.

Celý život se snažíme o zvýšení prestiže našeho povolání a já všude hlásám to, že sestra je tou nejflexibilnější, v běhu pracující bytostí, která odvádí kvalitní, vysoce kvalifikovanou, odbornou a zcela samostatnou, náročnou práci, o jejichž kvalitách ví celá Evropa a často i celý svět. Já tomu nerozumím a je mi to moc líto, proč sebou necháme posouvat dolů místo nahoru, proč se necháváme rozdělit? Mé milé kolegyně a kolegové, tolik let pracujeme, abychom své mnohaleté úsilí nakonec díky dohadům sami z neznámých důvodů zcela deklasovali, degradovali, jako bychom ta dlouhá léta zahodili.

Matematika není zrovna mým koníčkem, ale zkusím vám předložit k úvaze rovnici s absolutní hodnotou:

Sestra s maturitou do roku 2004, absolventka prestižního studia, nositelka odkazu “staré zdrávky“, mnohdy absolventka PSS (pomaturitního specializačního studia), specialistka, někdy vysokoškolačka, dvakrát registrovaná absolventka stovek hodin vzdělávacích kurzů, seminářů, kongresů a konferencí, nositelka desítek, dvacítek i více let praxe, nositelka informací všech vývojů, vzniků a pádů zákonů, vyhlášek, směrnic, standardů, vzdělávacích systémů, ministrů zdravotnictví, vlád, dobrých i zlých časů, které se slušností ustála.

Sestra končící studia po roce 2004, nositelka titulu DiS, Bc. nebo Mgr., absolventka studia, které bohužel kredit prestiže poněkud ztratilo, registrovaná absolventka své školy, která zatím žádnou vzdělávací akci souběžně s výkonem povolání neabsolvovala, praxe žádná, zkušenost žádná a snaha orientovat se v džungli změn vzniků a pádů zákonů, vyhlášek, směrnic, standardů, vzdělávacích systémů, ministrů zdravotnictví, vlád, dobrých i zlých časů, málo pravděpodobná.

Jaký z toho vychází výsledek?

Výsledkem jsou vedle sebe stojící dvě samostatné bytosti, které si, budou-li chtít, mohou vzájemně mnoho předat. Zdálo by se, že ta druhá zatím nemá co dávat, ale ona přináší nové informace, nastudované teorie, nový náhled na ošetrovatelství i na administrativu, hodně síly a často i snahy se prosadit, být dobrá, pomáhat lidem. Skáče do rozjetého vlaku, který občas, jako by neměl koleje, přesto je statečná a jde do toho, protože je jí potřeba

a od toho tu má svou kolegyni, která je nositelkou odkazu „staré zdrávky“, odkazu, který již nikdo nikdy nezíská, ale pokud ho budeme ctít a předávat, nikdy nevymizí. Je totiž také o odhodlání a vztahu k těžké profesi, o zkušenostech a získaných rutinních dovednostech, extrémech lidského života, radosti i utrpení, vztahu k životu a umírání, moudrosti a stabilitě. Je také o naší únavě a vyhoření, o nelehkém údělu, který přes všechna úskalí zvládáme dál, protože je nás potřeba.

To je ten nejdůležitější výsledek, který si musíme uvědomit. Již dnes chybí stovky sester a nedostatek se bude zvyšovat. Prosím vás všechny, přestaňme řešit kdo co měl či má lépe nastaveno. Já s plnou odpovědností říkám: „Ke vzdělání máme všechno!!!“ Zdravotnické školy, které učí stejně kvalitně celá léta, vyšší odborné školy, vysoké školy a univerzity. Máme všechno, jen s tím neumíme zacházet. Budeme potřebovat absolventy všech těchto institucí a oni ať si sami zvolí, kam chtějí dojít.

Jsme sestry (a tím myslím i naše kolegy mužského pohlaví) a většinou máme po ruce lék, který evidentně společnost, která o nás rozhoduje, potřebuje podat. Stará zdrávka se už nikdy vrátit nemůže, nikdo nedožene desítky let našich zkušeností od staré školy, kdy jsme se museli veškeré technice a novým postupům naučit a dovzdělat. Proto nám samotná zdrávka stačila, doplnili jsme jí desítkami let. Těm novým mladým čtyři roky na náročnou práci sestry stačit nemohou.

Vypadá to, že sestry nejsou samy. Pomocnou ruku nám podává Česká asociace sester, POUZP (Profesní a odborová unie zdravotnických pracovníků), ale i zdravotnické školy společně s vysokými, ti všichni pro nás nekompromisně žádají lepší ohodnocení, znají naši cenu a váží si nás. Všichni známe lék.

Nechme školy, ať dělají svou práci, dělají to dobře. Škrtněme odborný dohled, ať žádný článek ve vzdělávání neponižujeme, pojmenujme jasně kompetence, ať narovnáme zmatek, který bez nich panuje, podejme ruku našim mladým kolegyním a kolegům a předávejme jim zkušenosti a tolik potřebné dovednosti a „odkaz starých závrtek“. Pomozme jim postavit se k životu a obtížné profesi. Naslouchejme jejich novým informacím, vždyť jsme zvyklé se celá léta učit. Sestry vždy stály svobodně a pevně. Utvořme ze všech článků jeden tým, kde každý má svou nezastupitelnou roli. Nenechme se ovlivnit experimenty a žádejme uznání a ocenění nejtěžší profese, která si zaslouží úctu, vysokou prestiž a uznání ve společnosti, u politiků i v akademické obci.

Mgr.Lenka Klímová